

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 05.02.1960, sp. zn. 9 Co 59/60, ECLI:CZ:KSOS:1960:9.CO.59.1960.1

Číslo: 2/1961

Právní věta: Ustanovení § 18 odst. 1 vyhl. 77/1957 Ú. l. má na mysli nárok na invalidní důchod (nikoli částečný invalidní důchod), a to nikoli existující, nýbrž eventuálně budoucí; tímto ustanovením má být pouze vyjádřeno, že okolnost, že poživatel zaměstnaneckého částečně invalidního důchodu vstoupil do JZD a je v něm činný, nemůže být na újmu jeho nároku na invalidní důchod, jestliže se během jeho činnosti v družstvu změnil jeho částečná invalidita na invaliditu plnou.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 05.02.1960

Spisová značka: 9 Co 59/60

Číslo rozhodnutí: 2

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod

Předpisy: 77/1957 Ú.l. § 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhovateli, který pobíral od 16. ledna 1957 zaměstnanecký částeční invalidní důchod, odňal SÚSZ tento důchod s odůvodněním, že navrhovatel nesplňuje nadále ekonomickou podmínku, ježto jako člen JZD vydělává více než 70 % průměrného ročního výdělku, z něhož byl důchod stanoven.

Lidový soud civilní v Ostravě změnil rozhodnutí SÚSZ tak, že uznal SÚSZ povinným i nadále platit navrhovateli částečný invalidní důchod. Ustanovení § 18 odst. 1 vyhl. č. 77/1957 Ú. l. vyložil soud tak, že poživatel zaměstnaneckého částečného invalidního důchodu pobírá tento důchod bez zřetele na výdělek v družstvu docilovaný.

Krajský soud v Ostravě rozsudek soudu první stolice změnil tak, že opravný prostředek navrhovatele zamítl a rozhodnutí SÚSZ potvrdil.

Odůvodnění:

Výklad prvního soudu nelze schválit. Vyhláška č. 77/1957 Ú. l. (v dalším jen „vyhláška“) v § 18 odst. 1 mluví o zachování nároku na invalidní důchod a nikoliv o zachování nároku na částečný invalidní důchod. Je sotva myslitelné a nelze předpokládat, že by tvůrce tohoto předpisu – maje na mysli typ důchodu pojmenovaný v zákoně jako „částečný invalidní důchod“ – použil pro jeho označení názvu

jiného typu důchodu. Obstat by nemohl ani výklad, že slova „nárok na invalidní důchod“ chtějí zahrnout a vyjádřit oba uvedené typy důchodů, že tedy mají znamenat „nárok na invalidní nebo částečný invalidní důchod“. Vedle důvodu již uvedeného byla by takovému výkladu na překážku i okolnost, že by se to nekrylo s předchozí dikcí o „poživateli částečného invalidního důchodu“, ač při povaze výkladu prvního soudu by zde musela být naprostá shoda mezi oběma uvedenými formulacemi, čili že by musila být řeč nikoli jen o poživateli částečného, nýbrž i plného invalidního důchodu. Proti výkladu prvního soudu mluví ovšem nejen důvody textové, nýbrž i věcné. Při výkladu, že při vstupu do JZD zůstává poživatel částečného invalidního důchodu nárok na tento důchod po dobu jeho činnosti v družstvu zachován, a to bez zřetele na další trvání jeho podmínek, nebylo by možno rozlišovat, zda odpadla podmínka ekonomická nebo zdravotní, neboť pro takové rozlišování by v ustanovení § 18 odst. 1 vyhl. nebylo nejmenšího podkladu. Je však nemyslitelné, že by jen pro činnost v JZD se zamýšlelo komukoliv zajistit další trvání a výplatu částečného invalidního důchod i pro případ, že by poživatel tohoto důchodu pro změnu rozhodných okolností nesplňoval nadále již ani jedinou podmínku nároku na tento důchod, tedy např. i pro takový případ, že by pro zlepšení zdravotního stavu nabyl pracovního potenciálu v plném rozsahu pracovních schopností člověka zcela zdravého. Je tedy jasné, že nárokem na „invalidní důchod“ se rozumí nárok nikoliv na částečný invalidní důchod v technickém slova smyslu a takto označovaný, a dále, že se zřetelem k tomu, že má jít k poživateli částečného invalidního důchodu a nikoliv o poživatele invalidního důchod, že nárokem na invalidní důchod se míní nikoliv nárok na invalidní důchod jež existující, nýbrž (eventuální) nárok budoucí. Má zde být tedy vyjádřeno, že okolnost, že poživatel částečného invalidního důchodu zaměstnaneckého vstoupil do JZD a je v něm činný, nemůže být na újmu jeho nárokům na invalidní důchod, jestliže se během jeho činnosti v družstvu změnil jeho částečná invalidita na plnou invaliditu (ve smyslu předpisů o důchodovém zabezpečení zaměstnanců). Ustanovení § 18 odst. 1 vyhlášky má zřetelný vztah k obecným ustanovením zákona o sociálním zabezpečení, k § 12 o podmínkách nároku na invalidní a částečný invalidní důchod (podmínka vzniku invalidity během trvání zaměstnání nebo do 2 let po výstupu z něho), k § 7 o přerušení zaměstnání (odst. 1) a o zachování nároků (odst. 2), a je ve skutečnosti pouze jejich výslovným vyjádřením pro speciální případ. Zásada § 18 odst. 1 cit. vyhl. dala by se odvodit již z ustanovení § 7 zákona o soc. zabezpečení, zejména z ustanovení, že bylo-li zaměstnání přerušeno po dobu, po kterou je poskytován částečný invalidní důchod (popř. jiné tam jmenované důchody), posuzují se nároky z důchodového zabezpečení tak, jako kdyby zaměstnanec nevystoupil ze zaměstnání (až na to, že doba tohoto přerušení se nezapočítává do doby zaměstnání). Jestliže v § 18 odst. 1 vyhlášky byla vyslovena zásada plynoucí již z obecných předpisů, stalo se tak zřejmě z toho důvodu, aby pro speciální případ byly vyloučeny jakékoliv pochybnosti, přičemž je poukázat též na to, že takové opakování obecné zásady zákona o soc. zabezpečení v prováděcích předpisech k němu vydaných zejména ve spojitosti se zvláštními případy není nikterak ojedinělé. Důvod, pro který první soud přiznal navrhovateli nárok na další poskytování částečného invalidního důchod, tedy neobstojí a rozhodnutí o tom, zda navrhovateli přísluší nadále nárok na částečný invalidní důchod závisí se zřetelem k tomu, že podle posudku krajské posudkové komise sociálního zabezpečení v Ostravě navrhovatel po lékařské stránce podmínku částečné invalidity nadále splňuje, na otázce ekonomické podmínky nároku.

V tom směru navrhovatel v odvolacím řízení uplatňoval, že průměrný roční výdělek, z něhož mu byl svého času důchod vyměřen, byl nesprávně stanoven částkou 14 760 Kčs na místě správné vyšší částky. K tomu je poznamenat, že pro posouzení podstatného poklesu výdělku je směrodatný podle daných směrnic průměrný roční výdělek, z něhož byl důchod vyměřen a že jeho určení stanovené pravomocným dřívějším rozhodnutím odpůrce nemůže být v tomto řízení přezkoumáváno. Ostatně jeho určení je správné, neboť při jeho výpočtu za rozhodující období 1952 až 1956 byly vzaty navrhovatelovy zaměstnanecké výdělky vesměs v té výši, v jaké podle předložených výkazů o výdělku uplatňuje. Navrhovatel přichází k jinému výsledku jen proto, že za dobu své činnosti v JZD od 1. 1. 1956 do 31. 12. 1956 bere v počet skutečné výdělky jím v JZD docílené, na místě směrodatného desetinásobku pojistného, jak je stanoveno vyhláškou č. 77/1957 U. l. Ekonomická podmínka byla by

tedy v každém případě bez dalšího vyloučena, kdyby navrhovatel skutečně vydělával více než 70 z částky 14 700 Kčs ročně, tedy více než 861 Kčs měsíčně. Z potvrzení JZD ze dne 17. listopadu 1959 vyplývá, že si vydělával během doby od ledna do října 1959 více, neboť na zálohách obdržel průměrně 479,60 Kčs, přičemž zálohy byly vyplaceny ve výši jedné polovice výdělku za odpracované jednotky, zatímco zbytek bude vyplacen po celoročním vyúčtování. Navrhovatel uvedl, že koncem roku 1959 přestal být členem družstva a že od 14. 12. 1959 je zaměstnán jako strážný národního podniku s hodinovou mzdou 4,50 Kčs za normální pracovní dobu s případnými přesčasy při neúplnosti stavu strážných v případech nemoci apod. Také zde i v případě minima normálních pracovních hodin za měsíc (192) je dán výdělek převyšující 70 % průměrného výdělku, z něhož byl důchod vyměřen.

Srov. vládní vyhl. č. 151/1960 Sb.